Kirkkonummen kunnan lausunto

Kunnanhallitus 31.8.2026

Kuntakehityksen lautakunta 20.8.2026

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä

Opastinsilta 6 A

PL 100, 00077 HSL00520 Helsinki

Lausuntopyyntö jäsenkunnille 26.5.2026

Kirkkonummen kunnan lausunto Helsingin seudun liikenne –kuntayhtymän alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotuksesta vuosille 2027 – 2029

Kirkkonummen kunta antaa lausunnon HSL:n toiminta- ja taloussuunnitelma-ehdotuksesta vuosille 2027–2029.

HSL pyytää jäsenkunnilta lausuntoa vuosien 2027–2029 alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta. Lausunto pyydetään seuraavista kokonaisuuksista viimeistään 10.9.2026:
• HSL:n toimintasuunnitelma,
• liikenteen palvelutaso ja palvelutason muutokset,
• kuntaosuuksien taso ja
• kuntakohtaisen ylijäämän käyttö tai alijäämän takaisin maksaminen suunnitelmakaudella 2027–2029.

Lisäksi HSL pyytää jäsenkuntia esittämään näkemyksensä seuraaviin kysymyksiin:
• Kannatatteko lipun hintojen matalampaa ja enemmän riskiä sisältävää keskimääräistä korotustasoa (inflaatio + 1,7 %-yks. = noin 3,1 % + kasvutoimet) vai riskittömämpää korotustasoa (inflaatio + 4,6 %-yks. = noin 6 %)
• Kannatatteko tarkastusmaksun korotusta 130 euroon?
• Miten suuren kustannuslisäyksen olette valmiit hyväksymään kiristetyn päästötavoitteen saavuttamiseksi?
• Millä toimenpiteillä näkemyksenne mukaan HSL:n maksuvalmius turvataan: jäsenkuntien lisärahoituksella, ulkoisella lainanotolla tai muilla ratkaisuilla?

Postiosoite
Kirkkonummen kunta
PL 20
02401 Kirkkonummi

Käyntiosoite
Kunnantalo
Ervastintie 2
02400 Kirkkonummi

Puhelin
09 29671

Sähköposti
kirjaamo@kirkkonummi.fi

www.kirkkonummi.fi

KIRKKONUMMI
KYRKSLÄTT

Kirkkonummen kunnan lausunto

Kunnanhallitus 31.8.2026

Kuntakehityksen lautakunta 20.8.2026

Toiminta- ja taloussuunnitelma

Kirkkonummen vastaukset esitettyihin kysymyksiin:

• Kannatatteko lipun hintojen matalampaa ja enemmän riskiä sisältävää keskimääräistä korotustasoa (inflaatio + 1,7 %-yks. = noin 3,1 % + kasvutoimet) vai riskittömämpää korotustasoa (inflaatio + 4,6 %-yks. = noin 6 %)

Kirkkonummen kunta kannattaa riskittömämpää korotustasoa (inflaatio + 4,6 %-yks. = noin 6 %) vähentääkseen HSL:n talousarvioon toteutumiseen liittyvää riskiä ja nousupainetta kuntaosuuksia kohtaan. Kirkkonummen kunta pitää parempana, että lipunhintoja korotetaan HSL:n kustannusten nousua vastaavasti ja ettei riskiä kohdistu kuntaosuuksien tasoon.

• Kannatatteko tarkastusmaksun korotusta 130 euroon?

Kirkkonummi ei kannata tarkastusmaksun korottamista 130 euroon.

• Miten suuren kustannuslisäyksen olette valmiit hyväksymään kiristetyn päästötavoitteen saavuttamiseksi?

Kirkkonummen kunta ei kannata kustannuslisäystä kiristetyn päästötavoitteen saavuttamiseksi viitaten lausuntopyynnössä esitettyihin haasteisiin ja tarjonnan vähentämiseen biopolttoaineiden lisäämiseksi. HSL on panostanut erittäin voimakkaasti päästöttömään liikenteeseen ja sähköisten liikennevälineiden lisäämiseen joukkoliikenteen tuotannossa. Nykyisessä taloustilanteessa ei ole perusteltua kiristää päästötavoitetta ennen kuin HSL:n talous on tasapainossa. Keskeistä on panostaa joukkoliikenteeseen ja kulkumuoto-osuuden kasvattamiseen päästöjen vähentämiseksi.

• Millä toimenpiteillä näkemyksenne mukaan HSL:n maksuvalmius turvataan: jäsenkuntien lisärahoituksella, ulkoisella lainanotolla tai muilla ratkaisuilla?

HSL maksuvalmius tulee turvata ensisijaisesti riittävällä varautumisella toiminta- ja taloussuunnitelmassa. Sen ei tule sisältää merkittäviä kustannusriskejä, jotka voisi johtaa nopeaan maksuvalmiuden romahtamiseen. HSL:n toiminta- ja taloussuunnitelma tulee laatia siten, että siinä on varauduttu riittävästi yllättäviin kustannuseriin kuten energian ja polttoaineiden hinnan vaihteluihin. Maksuvalmius tulee tarvittaessa turvata lainanotolla äkillisissä tilanteissa, sillä jäsenkunnat eivät voi toimia pankkina, josta kesken vuotta pyydetään suunnittelemattomasti lisärahoitusta. Lainanotto on tarkoituksenmukaisempi ja helpompi tapa pakottavassa tilanteessa turvata HSL:n maksuvalmius, jolloin myös vastuu lainan takaisinmaksusta on kuntayhtymällä.

Postiosoite
Kirkkonummen kunta
PL 20
02401 Kirkkonummi

Käyntiosoite
Kunnantalo
Ervastintie 2
02400 Kirkkonummi

Puhelin
09 29671

Sähköposti
kirjaamo@kirkkonummi.fi

www.kirkkonummi.fi

KIRKKONUMMI
KYRKSLÄTT

Kirkkonummen kunnan lausunto

Kunnanhallitus 31.8.2026

Kuntakehityksen lautakunta 20.8.2026

Liikenteen palvelutaso Kirkkonummella

Lausuntoon on poimittu HSL:n TTS:stä Kirkkonummea koskevat liikenteen palvelutasomuutokset vuosina 2027–2029. Nämä ovat alla kursiivilla.

> ***Espoon kaupunkiradan (ESKA) rakennustyöt***
> *Varaudutaan Espoon kaupunkiradan rakennustöistä johtuviin junaliikenteen liikennöintikatkoihin ja korvaavan bussiliikenteen järjestämiskustannuksiin.*
>
> *Kustannusvaikutus Kirkkonummen suunnan seutulinjat*
> - *vuonna 2027 noin 650 000 €*
> - *vuonna 2028 noin 500 000 €*
> - *vuonna 2029 noin 500 000 €*
>
> *ESKA:n rakennustöiden takia rantaradan junaliikenteessä on vuoteen 2027 asti vuosittaiset säännölliset totaalikatkot Leppävaaran länsipuolella viiden viikon ajan juhannuksen jälkeen. Vuosina 2028–2029 Espoon keskuksen ja Kauklahden välisen osuuden rakennustöiden takia on vuosittaiset säännölliset totaalikatkot Espoon keskuksen länsipuolella viiden viikon ajan juhannuksen jälkeen. Lisäksi yhden tai kahden vuorokauden pituisia totaalikatkoja on viikonloppuisin toukokuussa ja syksyllä. Lähijunaliikenne korvataan totaalikatkojen aikana busseilla osuudella Leppävaara-Kirkkonummi/Siuntio vuonna 2027 ja osuudella Espoon keskus - Kirkkonummi/Siuntio vuosina 2028–2029.*
>
> ***Mankinjoen ratasillan korjaukset** aiheuttavat noin kahden kuukauden mittaisia yksiraiteisuuksia Kauklahden ja Masalan välillä huhtikuusta kesäkuulle vuosina 2027 ja 2028. Yksiraiteisuus aiheuttaa tarvetta muutoksiin E-, U-, L- ja Y-junien tarjontaan ja aikatauluihin.*

Kirkkonummen kunta lausuu seuraavaa: Korvaavan liikenteen järjestäminen on välttämätöntä ESKA:n rakentamisen aikana Kirkkonummen palvelutason turvaamiseksi. Tämä nostaa liikennöintikustannuksia tilapäisesti vuosina 2027–2029. Kunta pitää tärkeänä, että korvaavat yhteydet ovat tulevinakin vuosina toimivia sekä riittävän tiheitä ja nopeita junaliikenteen ollessa poikki. Myös vaihtoyhteydet tulee huomioida korvausbussista yhteysjunaan. Liikenteen järjestämisessä kunta pitää tärkeänä, että ratkaisut suunnitellaan yhteistyössä kunnan edustajan kanssa.

Mankinjoen sillan korjauksen aikana tulee huolehtia myös riittävästä korvaavien yhteyksien palvelutasosta, sillä haittavaikutukset kohdistuvat työ- ja kouluvuoden aikaiseen liikenteeseen. Kunta esittää, että HSL neuvottelisi Väylävi-

raston kanssa korjaustöiden toteuttamisesta kesäaikana osittain ESKA-totaalikatkojen aikana, jolloin haitat matkustajille olisivat pienemmät. Lisäksi se säästäisi poikkeusliikenteen järjestelyjen kustannuksissa.

Espoon kaupunkiradan liikennöinti
Leppävaaran ja Espoon keskuksen väliselle osuudelle saadaan käyttöön neljä raidetta syksyllä 2027. Tällöin Leppävaaran kaupunkiradan junien reitti pitenee Espoon keskukseen asti. Kaupunkirataa pitkin kulkevat junat ajetaan linjatunnuksella E, ja ne pysähtyvät jokaisella asemalla. E-junien vuoroväli on 10 minuuttia ma-pe noin klo 6–21, lauantaisin noin klo 9–21 ja sunnuntaisin noin klo 10–21. Muina aikoina vuoroväli on 15-30 minuuttia, ja yöaikaan sekä varhaisaamuisin liikennöidään edelleen vain Kirkkonummelle asti kulkevia L-junia kaupunkiraiteita pitkin 30 minuutin vuorovälillä.

Kirkkonummen suunnan junaliikenne kulkee kaukoliikenteen raiteita pitkin linjatunnuksella U, ja pysähtymispaikat ovat Pasila, Huopalahti, Leppävaara, Kauniainen, Espoon keskus, Kauklahti, Masala, Jorvas ja Tolsa. U-junien vuoroväli on jatkossa 15 minuuttia ma-pe noin klo 6–21, lauantaisin noin klo 9–21 ja sunnuntaisin noin klo 10–21. Muina aikoina vuoroväli on 30 minuuttia, ja yöaikaan sekä varhaisaamuisin liikennöidään vain L-junia Kirkkonummelle asti.

Siuntion suunnan junaliikenne järjestetään jatkossa pääsääntöisesti Kirkkonummen ja Siuntion välillä kulkevalla erillisellä Y-junalla.

Espoon keskuksen ja Kauklahden väliselle osuudelle saadaan käyttöön neljä raidetta arviolta loppuvuoden 2029 aikana. Tällöin kaupunkiradan E-junien reitti pitenee Kauklahteen asti.

Kirkkonummen kunta lausuu seuraavaa: Kirkkonummi pitää tärkeänä asiana junaliikenteen palvelutason parannusta. Tämä on merkittävin muutos vuonna 1969 Helsingistä Kirkkonummelle käynnistyneen sähköjunaliikenteen ja sen myötä 1970-luvulla muotoutuneen nykyisen kaltaisen lähijunaliikenteen palvelutason. Kirkkonummelta Helsinkiin palvelutaso on suurin piirtein pysynyt nykyisen kaltaisena viimeiset 50 vuotta asukasmäärän lähes kolminkertaistuessa.

Junaliikenteen vuorovälin kaksinkertaistuminen ja matka-ajan nopeutuminen noin 5 minuuttia parantaa yhdessä merkittävästi joukkoliikenteen palvelutasoa ja houkuttelevuutta Kirkkonummella. Junaliikenteen runkoyhteys on Kirkkonummen keskeisin joukkoliikenteen yhteys pääkaupunkiseudulle. Kirkkonummen maankäyttö tukeutuu vahvasti asemanseutuihin ja palvelutason paran-

nus on merkittävä askel Kirkkonummen kunnan veto- ja pitovoiman kehittämisessä. Palvelutason parannus tukee myös Kirkkonummen kestävää kasvua ja hiilipäästöjen vähentämistä.

Kirkkonummen kunta pitää tärkeänä, että kunta osallistetaan jatkossa nykyistä voimakkaammin junaliikenteen suunnitteluyhteistyöhön ja että, liikennöintiratkaisujen kustannusvaikutukset ovat kunnassa etukäteen paremmin tiedossa. Palvelutason parantuessa Kirkkonummen kunnan subventioaste ei saa nousta yli 50 %.

Kirkkonummi haluaa tässä yhteydessä muistuttaa, että muutostilanteissa talousennusteet tulee laatia realistisiksi, ja mikäli tapahtuu muutoksia ennusteisiin nähden, tulee tästä välittömästi informoida ennakolta kyseistä kuntaa, jota asia koskee.

Lisäksi Kirkkonummen kunta haluaa tuoda esiin, että HSL:n kanssa käydyssä keskustelussa on todettu, että ESKAN infrakustannuksia ei kohdistu Kirkkonummelle kulkevaan U-junaliikenteeseen. Kaupunkiradan infrakustannukset kohdistuvat sillä kulkevaan E-junaliikenteeseen ja sitä käyttäviin matkustajiin.

> ***Kantvikin koulun väistö aiheuttaa lisäliikennetarpeita*** *Kantvikin suunnan koululaislinjoilla, sillä osa Kantvikin koulun oppilaista käy vuoden 2027 ajan koulua väistötiloissa Kirkkonummen keskustan alueella. Lisäliikennetarve koskee vain Kirkkonummen kunnan koulupäiviä. Kustannusvaikutus noin 75 000 € vuonna 2027 Kirkkonummen sisäisessä liikenteessä.*

Kirkkonummen kunta lausuu seuraavaa: kunta pitää hyvänä asiana, että suunnittelussa on huomioitu Kantvikin koulun väistön aikainen lisäliikenne. Lisäliikenne palvelee myös muita matkustajia koulupäivisin. HSL ja kunta on hyvässä yhteistyössä huolehtinut lisäliikenteen järjestelyistä ja varmistanut kapasiteetin riittävyyden Kantvikin suunnan koululaislinjoilla. Väistö jatkuu myös vuonna 2028 vuoden 2029 kevääseen asti. Tällä on myös lisäävä vaikutus vuoden 2028 ja 2029 joukkoliikenteen kustannuksiin.

> ***Kirkkonummen ja Länsimetron välisten liityntälinjojen tarjonnan muutokset:*** *U-junien vuorovälin muuttuessa 30 minuutista 15 minuuttiin syksyllä 2027 toteutetaan muutoksia Kirkkonummen ja Länsimetron välisten liityntälinjojen liikennöintiin. Bussiliikenteen operointikustannukset vähenevät liityntälinjojen tarjonnan muutosten myötä. Kustannusvaikutus noin -40 000 € vuonna 2027 ja -90 000 € vuositasolla Kirkkonummen suunnan seutulinjoilla.*

Kirkkonummen kunta lausuu seuraavaa: kunta pitää tärkeänä, että arvioidaan liikenteen tarjontaa Länsimetrolle U-junaliikenteen tihentyessä 15 minuuttiin.

Kunta pitää tärkeänä edelleen, että myös Kirkkonummen keskustasta liikennöidään jatkossakin riittävän tiheästi moottoritietä kulkevia Z-vuoroja. Kunta edellyttää, että linjastosuunnittelukysymyksissä ratkaisut tehdään jatkossakin hyvässä yhteistyössä kunnan kanssa joukkoliikenteen palvelukokonaisuuden kunta- ja asiakaslähtöisessä suunnittelussa.

Kirkkonummen kunta haluaa todeta myös, että HSL on tehnyt viime vuosina toimenpiteitä, joilla Kirkkonummen joukkoliikenteen kustannusten kasvupaineita on hillitty hyvässä yhteistyössä kunnan kanssa.

Kirkkonummi esittää, että talousarviovuonna HSL laatii yleissuunnitelmatasoinen Pohjois-Kirkkonummea koskevan joukkoliikennesuunnitelman tilanteeseen, jossa Länsirata on toteutettu ensivaiheessa Histaan ja toisessa vaiheessa Vihtiin sekä kaupunkiradan liikenne on käynnistynyt Kauklahdesta Helsinkiin.

Lipputulotavoitteet TTS-kaudella

Toiminta- ja taloussuunnitelma perustuu vahvasti lipputulojen merkittävään kasvuun, jossa lippujen hintoja korotetaan noin 6 % vuonna 2027. Vuonna 2028 lipputuloja tulisi kertyä lähes 7 % enemmän kuin edellisvuonna ja vuonna 2029 lipputuloja tulisi kertyä reilu 6 % edellisvuotta enemmän. Toiminta- ja taloussuunnitelmassa ei puhuta enää matkustajamäärätavoitteista, joita ei ole suunnitelmassa asetettu tuleville vuosille.

Kirkkonummen kunta pitää tärkeänä lipputulokertymän maltillista kasvua, vaikka matkustajamäärien kasvu hieman hidastuisikin. Kunta pitää tärkeänä, että ensi vuonna lipunhintoja nostetaan esityksen mukaisesti 4,6 % + inflaation verran eli yhteensä noin 6 %. Kirkkonummen kunta pitää tärkeänä, että lipunhintoja korotetaan HSL:n kustannusten nousua vastaavasti sen sijaan, että riskiä kohdistuisi kuntaosuuksien tasoon.

Kirkkonummen kunta katsoo, että lippujen hinnat ja korotusten suuntaaminen eri lipputuotteisiin tulisi olla esitettynä alustavassa toiminta- ja taloussuunnitelmassa. Kirkkonummi pitää hyvänä asiana, että tämän vuoden TTS:ssä on esitetty lippujen hintojen korostusvaihtoehdot, joihin kunnat voivat ottaa kantaa.

Kirkkonummen lipputulokertymäksi ennustetaan 9,1 milj. € vuonna 2027. Vuonna 2028 sen arvioidaan olevan 9,5 milj. € ja 10,1 milj. € vuonna 2029.

Kirkkonummen kunta näkee, että tulevien vuosien lipputuloarvioon liittyy mahdollisia riskejä, koska se perustuu kysynnän kasvuun ja lipputulokertymään sekä lipunhintojen korotuksiin, joilla on suora vaikutus tulevien vuosien kuntaosuuksiin. Kirkkonummi pitää tärkeänä, että lipputulokertymä toteutuu TTS-suunnitelman mukaisesti siten, ettei se lisää kuntaosuutta.

Kirkkonummen kuntaosuuksien taso

Kirkkonummen kuntaosuus TTS-suunnitelman mukaan on noin 7,3–7,5 miljoonan euron tasolla vuosina 2027-2029 ilman edellisvuosien ali- tai ylijäämää. HSL:n esityksen mukaan Kirkkonummen kuntakohtainen ylijäämä käytettäisiin tulevalla TTS-kaudella kuntaosuuden pienentämiseen.

Kirkkonummen kuntaosuuden ennustetaan (HSL ovk 1/2026) tänä vuonna olevan noin 7,5 milj. €. HSL:n 26.5.2026 muutetussa talousarviossa 2026 kuntaosuus on 7,4 milj. €. HSL TTS:n mukaan vuonna 2027 sen arvioidaan olevan 7,4 milj. €. Kuntaosuus vuonna 2028 olisi 7,5 milj. € ja vuonna 2029 7,3 milj. €.

Kirkkonummen subventioaste vuonna 2027 olisi 44,7 %. Vuonna 2028 se olisi noin 44 % ja 2028 noin 42 %. Subventioasteessa ei luonnollisesti huomioida aiempien vuosien ylijäämää. Kirkkonummen kunta katsoo, että kuntaosuuksien taso on hyväksyttävä, kun subventioaste on enintään 50 %.

HSL:n talousarvio perustuu sisäiseen tavoitteeseen 40 prosentin subventioasteesta ilman infrakorvauksia. Kirkkonummen kunnan näkemyksen mukaan talouden ensisijaisena ohjausmittarina tulee kuitenkin olla kokonaissubventioaste, sillä se määrittää kuntien maksuosuuksien tason ja tämän ennustettavuuden yli ajan.

Metroliikenteen infrakustannukset on nostanut merkittävästi Kirkkonummen kuntaosuutta. Kirkkonummen kunta muistuttaa metron lisäävän Kirkkonummen kunnan joukkoliikenteen kustannuksia tarpeettomasti. Metro ei tuo kirkkonummelaisille palvelutason parannusta, vaan päinvastoin se on hidastanut liikkumista joukkoliikenteellä Länsiväylän käytävässä.

TTS-suunnitelmassa sivulla 51 esitetyssä keskipitkän aikavälin rahoitustarkastelujen skenaarioissa Kirkkonummen subventioasteet ovat vuosina 2035 52,3 % ja 2040 48,7 %. HSL:n tulee jatkaa talouden sopeuttamistoimenpiteitä ja kehittää ajoissa linjastoa, jottei Kirkkonummen kuntaosuudet kasva nykyisestä merkittävästi ja pysytään alle 50 % subventioasteessa myös keskipitkällä aikavälillä vuosina 2035 ja 2040.

Kuntakohtaisen yli-/alijäämän käyttö suunnitelmakaudella

Vuoden 2025 lopussa Kirkkonummen ylijäämää oli 2,797 milj. euroa. HSL:n käyttöennusteen (ovk 1/2026) mukaan ylijäämää arvioidaan käytettävän 0,463 milj. euroa vuonna 2026, jolloin tämän vuoden lopussa ylijäämää ennustetaan olevan jäljellä 2,335 milj. euroa. HSL esittää ylijäämää käytettävän

TTS-kaudella siten, että sitä käytetään 778 266 euroa vuosittain kolmen vuoden aikana.

Kirkkonummen kunta katsoo, että ylijäämä voidaan käyttää HSL:n esittämällä tavalla seuraavan kolmen vuoden aikana.

Postiosoite
Kirkkonummen kunta
PL 20
02401 Kirkkonummi

Käyntiosoite
Kunnantalo
Ervastintie 2
02400 Kirkkonummi

Puhelin
09 29671

Sähköposti
kirjaamo@kirkkonummi.fi

www.kirkkonummi.fi